

Zpráva z kongresu EADPH 2013

18. výroční kongres European Association of Dental Public Health (EADPH)

14.–16. 11. 2013, St. Julians, Malta

Téma: DUTINA ÚSTNÍ ZRCADLEM TĚLA

Ve dnech 14.–16. 11. 2013 se konal 18. výroční kongres European Association of Dental Public Health (EADPH) s názvem „The Mouth the Mirror of the Body“ (Dutina ústní zrcadlem těla) ve městě St. Julians na středomořském ostrově Malta. Díky příspěvku z účtu klinik ČSK jsem měla možnost se této odborné akce zúčastnit.

EADPH je mezinárodní nezávislou společností pro odborníky se zaměřením na veřejnou zubní péči. Od svého vzniku v roce 1996 pořádá každoroční konference, jejichž ústředními tématy jsou prevence onemocnění dutiny ústní, podpora orálního zdraví a zlepšení kvality života. V době konání kongresu byl prezidentem společnosti **prof. Kenneth Eaton** z Velké Británie.

Na programu třídní konference bylo téměř dvacet přednášek, sto posterových sdělení s ústní prezentací v sekcích dle tématu a dále diskuze v sedmi pracovních skupinách.

Hlavní myšlenka, spojující všechny přednášky, by se dala stručně vyjádřit takto: Moderní zubní lékařství je samostatným oborem a svébytnou součástí medicíny. Přesto by si zubní lékaři měli uchovat celostní pohled na člověka a uvědomit si propojenost dutiny ústní se zbytkem těla a chápat souvislosti mezi orálním a celkovým zdravím. Na druhou stranu by všeobecní lékaři měli mít základní přehled o nejčastějších onemocněních postihujících dutinu ústní. Spolupráce mezi zubním a praktickým lékařem by měla vést k celkovému posílení prevence a včasnému zachytu některých civilizačních onemocnění.

Dr. Francesco D'Aiuto (Eastman Dental Institute, Velká Británie) prezentoval souhrn dosavadních poznatků o vztahu parodontitidy a diabetu 2. typu. Obě onemocnění jsou velmi častá a jsou jimi postiženy miliony lidí na světě. Bylo přesvědčivě dokázáno, že diabetes 2. typu ovlivňuje vznik a závažnost onemocnění parodontu, na druhou stranu probíhající parodontitis, jakožto chronické zánětlivé onemocnění, negativně ovlivňuje hladiny glykemie a inzulínovou rezistenci. Aktuální klinické studie podporují hypotézu snížení hodnoty glykovaného hemoglobinu (jako ukazatele střednědobé kompenzace diabetu) úspěšnou terapií parodontitidy.

Přednáška **dr. Martina Schimmela** (University of Geneva, Švýcarsko) se zabývala gerontostomatologií, která se z důvodu celosvětového stárnutí populace stává výzvou pro většinu zubních lékařů. Zdůrazněna byla nutnost péče o pacienty v domovech důchodců a podobných zařízeních, o pacienty celkově nemocné a částečně upoutané na lůžko, kde hrozí riziko vzniku aspirační pneumonie, přičemž původcem tohoto často letálního onemocnění mohou být i bakterie zubního plaku.

Prof. Aubrey Sheiham (University College London, Velká Británie) se zasazoval o snížení konzumace cukrů jakožto příčiny vzniku zubního kazu i obezity v populaci. Konkrétní návrhy bylo vytvoření výživových směrnic pro veřejné instituce (školky, školy, jídelny) a zvýšení daní na tzv. soft-drinky.

Prof. Nigel Pitts (King's College London, Velká Británie), který je členem Alliance for a Cavity Free Future (Společnost pro budoucnost bez kazů), prezentoval jako jeden z cílů dentálních preventivních programů, aby chrup všech dětí narozených v Evropě od roku 2026 zůstal intaktní.

V prezentaci **prof. Nairna Wilsona** (King's College London, Velká Británie) byla zdůrazněna důležitost spolupráce mezi zubními a praktickými lékaři, přičemž zazněl návrh, aby se zubní lékaři kromě boje proti kouření zapojili také do základního screeningu některých civilizačních onemocnění (například hypertenze) u ošetřovaných pacientů. Z druhé strany byl pojat význam prevence v jednom z rakouských programů, o jehož výsledcích referovala **Gabriele Sax** (Chief Dental Officer, Rakousko). Zde naopak praktičtí lékaři zjišťovali příznaky parodontitis u svých pacientů a suspektní nemocné poté odesílali na zubní vyšetření.

Zajímavé byly i dvě závěrečné přehledové přednášky s tématy orální zdraví žen od **dr. Pauly Vassallo** (University of Malta) a orální zdraví mužů od **dr. Nigela Cartera** (International Dental Health Foundation, Velká Británie). Většina studií se shoduje na větší prevalenci zubního kazu u žen, zatímco choroby parodontu a nádorová onemocnění dutiny ústní jsou častější u mužů. Ženy jsou také více preventivně zaměřené než muži a podstupují více lékařských zákroků.

Za zmínku stojí i velmi komplexní přednáška **dr. Gabrielly Gatt** (University of Malta) na téma zubní eroze, jejichž význam je přes častý výskyt (29 % dospělých v Evropě) stále podceňován.

Problematika zubních erozí je každoročně také tématem jedné z pracovních skupin, které předsedá **prof. Carolina Ganss** (University of Giessen, SRN). Letošním tématem bylo posouzení vhodnosti různých typů dotazníků se zaměřením na stravovací návyky. Zatímco v některých studiích jsou používány dotazníky na průměrnou konzumaci nápojů a potravin s erozivním potenciálem (tedy např. jak často konzumujete citrusové ovoce? – nikdy, maximálně jednou týdně, několikrát týdně, denně atd.), jiné jsou konstruovány na příjem těchto potravin v jeden konkrétní den (tedy např. kolik kusů citrusového ovoce jste včera snědl/a?). Mezi přítomnými došlo ke shodě o větší výpovědní hodnotě a pro pacienta snadnějším vyplnění prvního typu dotazníku. Dále bylo poukázáno na možné velké rozdíly zejména v příjmu nápojů v různých ročních obdobích.

Naše pracoviště, **Ústav klinické a experimentální stomatologie 1. LF UK a VFN**, bylo zastoupeno přednostkou ÚKES **prof. MUDr. Janou Duškovou, DrSc., MBA**, exprezidentem EADPH z let 2009–2011 **prof. MUDr. Zdeňkem Broukalem, CSc.**, a **MUDr. Janou Vašákovou** z Dětského oddělení ÚKES, která prezentovala své posterové sdělení s názvem *Prague preschool childrens perception of their dentists* (Stomatologové očima předškolních dětí). Já jsem přednesla své sdělení *Oral health of Czech adolescent boys institutionalised for severe behavioural problems* (Stav orálního zdraví českých mladistvých delikventů), které vzniklo díky spolupráci našeho oddělení s Diagnostickým ústavem pro mládež. S obsahem posteru se lze seznámit na webových stránkách ÚKES (<http://www.vus.cz>).

V roce 2014 se kongres EADPH koná v červnu ve švédském Göteborgu a nese název „Behavioral aspects of oral health, disease and interventions“.

MDDr. Marta Novotná
ÚKES 1. LF UK a VFN, Praha